

τέρες τῶν ἐλλήνων κατὰ τὰς τέχνας, τὰς ἐπιστήμας, τὴν εὐνομίαν, καὶ οἱ σάπιοι τῶν λοιπῶν εὐρωπαίων! νῦν δὲ οἱ ταπεινότατοι πάντων καὶ μικροῦ δεῖν, τοῖς ὑποζυγίοις συναριθμοῦμενοι! Οἷα τὰ ἀνδρώπινα! οἷοι δὲ καὶ οἱ ἀνδρωποὶ! οἷαι δὲ καὶ αἱ μεταβολαὶ, αἷς ἀφεύκτως ὑπόκεινται! Καὶ εἰ κύκλος τὰ ἀνδρώπινα, παπαὶ φίλε, οἷα τοὺς ἀπογόνους ἡμῶν περιμένει δεινά!

Ἔδαφος Ρουμανίας.

Τὸ ἔδαφος τῆς Ρουμανίας, οὐ μὲν ὀμαλόν, οὐ δὲ ἀνώμαλον ἐστίν· ἀπὸ μὲν γὰρ Σεγιδὶν ἐν δεξιᾷ τοῦ Τισσοῦ κειμένης μοαγγυορικῆς πόλεως, μέχρι Λογγοσσίου, πεδιάς ἀνασπεταμένη, καὶ οὐδαμοῦ χρεῖα σύρεσθαι ποιεῖν τὸ ὄχημα τοῖς ἐλαύνουσι, ἀλύσει ἢ κάλω ἢ στήμονι κυλίεσθαι ἐνὸς τροχοῦ ἢ καὶ δύο κωλυομένων, ὥσπερ καὶ ἀπὸ Βιέννης μέχρι τῆς αὐτῆς πόλεως· καὶ γὰρ καὶ ἀπὸ Βιέννης μέχρι τῶν ὄριων τῆς Μοαγγυορίας πεδιάδες ἀνώμαλοι ἢ τόποι

ἀναπεπταμένοι, ἐν διαστήματι δέκα ὥρων
περίπου, ὃ' ἐστὶν ἐγκλιμένοι πῶς κατὰ
τὸ ὅλον, καὶ κατὰ μέρος ἀνωμαλίας τα-
πεινὰς ἔχουσαι, καὶ οὐ κείμεναι ὡς ἡ. Θα-
λασσικὴ ἐπιφάνεια. Ἰκόμενοι δ' ἐνταῦθα
διὰ στενοῦ πεδίου ἠλαύνομεν, ἀκρωραχίας
ἐκατέρωθεν ὑπερκειμένης· καὶ ἐν δεξιᾷ μὲν
φρούριον μικρὸν ὑπερκείμενον ἐωρῶμεν,
ἐν ἀριστερᾷ δὲ καὶ οὐ πάνυτοι πλησίον, τὸ
Ποζοῦν, πύλιν Μοαγγυορίας, κειμένην
ἐν τῇ ἀκρωραχίᾳ καὶ ὑπερκειμένην ἀχανοῦς
καὶ ἐξαισίας καὶ μεγαλοπρεπεστάτης πεδιά-
δος, ἐς ἣν, ὡς διὰ πύλης μεγάλης, τοῦ στε-
νοῦ καὶ συνεσφιγμένου διελαύνοντες πε-
δίου, εἰσελάσαμεν· καὶ ἐδόκει ἡμῖν ἄλλο-
τε τηλικαύτας πεδιάδας τὸ μέγεθος μὴ ἐω-
ρακέναι, καὶ διὰ τοῦτο ζωηρότερον τῇ αἰ-
σθήσει διατεθεῖσι, ὡς ὠκεανὸς γῆς ἢ προ-
κειμένη πεδιάς ὑπήντα, ἢ θαύματος πάν-
τως ἐμπίπλησι τὸν μὴ ἀπεριέργως τύποις
παραμειβόμενον. Πεδιάς ἐστὶν ἐκτεινο-
μένη μέχρι Λογγοσίου, καὶ ὡς ἐτέρων
ἠκούσαμεν αὐτοσπεῖν, πεδιάς ἐστὶ καὶ με-

χρι Μπρόδ, καὶ ἕως ἐς Πελεγράδιον, καὶ ἀπὸ Πέστης μέχρι Δέμπρετζιν, καὶ κειῖθεν μέχρις Αρδελίου, ἐξαιρουμένων λόφων τινῶν καὶ λοφοραχιῶν μικρῶν, ὡς ἐν Μπούδιμ, ὅπου τὰ Βασιλεια τῶν βασιλέων τῶν μοαγγύρων ἐπὶ λόφου ὄρῶνται, σπορούδην που κειμένων καὶ ἀπὸνενησωμένων, ὡς ἐν μεγάλῃ πελάγει νησία, ἐπὶ τῆς πεδιάδος ὄρωμένων.

Διελάσασι δὲ τὸ Δογγὸς, ἡ πεδιάς ἀνωμαλίζεσθαι ἤρχετο, καὶ προβαίνουσι, καὶ ὄρη ἤρχετο φαίνεσθαι, καὶ προχωρήσασιν ἰκανῶς τῇ ὑστεραία, καὶ τὸ εἶρημένον τῆς Κασσόβης ὑπὲρτησεν ἀναντες. Ποῖον δὲ τὸ Αρδέλιον ἤδη εἴρηται· πεδία στεφόμενα ῥάχεσι, ἢ ῥάχεις πεδίοις ἀπ' ἀλλήλων ὄριζόμεναι. Πεδιάς δὲ καὶ τὸ μεσημβρινὸν τοῦ Ρουμουνικοῦ ὕγροῦ, ἀπὸ ἄκρας σχεδὸν ἐς ἄκραν, καὶ αὐτόπται ταύτης ἐγενόμεθα, διελάσαντες αὐτὴν ἀπὸ Γκιουρκιόβου μέχρι Φοξάν, καὶ μέχρι σχεδὸν Τεκουτζ πεδιάς ἐστί. Τὰ περὶ Κραϊόβην πόλιν ἀνώμαλα, ὡς ἑτέρων ἡγοῦ-

σαμεν, καὶ γεωλοφίαις ἢ γεωραχίαις διακόπτεται ἡ χώρα, καὶ τοῖς ἐλαύνουσιν ὁδοιπόροις σύρεσθαι πολλάκις ἀνάγκη τὸ ὄχημα, ἐπὶ εἰμὴ διὰ κοιμίδων ἢ ὁδὸς εἴη. Πεδιάς δὲ καὶ ἀπὸ Φοξάν μέχρι Μπραϊλῆς· ἔπειτα γεωλοφίαι καὶ γεωραχίαι ἀπαντῶσι μέχρι Γαλάτζ καὶ μέχρις Ἐς· καζόλου γὰρ ἢ Μολδόβα ἐξ ἀνωμάτων τόπων συνίσταται. Πεδιάς δὲ διὰ μέγεθος ἀξιόλογος ἐστίν, ἢ ἀπὸ Μπακοέου καὶ πέραν ἔτι Μπακοέου ἀρχομένη, καὶ ἐς Ρώμανον καζήκουσα, καὶ ἐπέκεινα μέχρι Σιρέτου, πολὺ μείζον τὸ μῆκος τοῦ πλάτους ἔχουσα. Εἰσὶ δὲ καὶ ὄροπέδια ἢ ῥαχιπέδια καὶ λοφοπέδια, καὶ περὶ τοὺς ποταμοὺς, ἔστιν οὗ, καὶ ἀγκοπέδια εὐμορφότατα, τῶν ποταμῶν καὶ τοῦ χρόνου ἔργον τυγχάνοντα ἀναμφίβολον, ὅπερ καὶ ἐν ἑτέροις τόποις παρατηρήεται.

Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἐς μέχρι Κισσινέου, τῆς ὑπερπρουτίου νῦν Μολδόβης ἢ Βασσαρβίας μητροπόλεως, ὁ τόπος ἀνώμαλός ἐστι καὶ ἐν μέσῃ ὁδῷ ἀναμαλώτερος, καὶ συ-

νηρεφούς γεωραχίας υπέρβασις, καὶ ὑπὸ τὴν γεωραχίαν ἐξ ἔω, ἡ πηγὴ τοῦ Μπύκου ῥύακος ἐστὶ. Ἐντεῦθεν ἡ ὁδὸς εἰς Κισσινέου ὀμαλὴ παρὰ τὸν ῥύακα ἐν κοιλάδι. Πρὶν δ' ἀρικέσθαι εἰς Κισσινέου περὶ ὄραν που, πλατύνεται ἡ κοιλὰς καὶ πεδίον μικρὸν γίνεται· εἶτα συγκλείονται σχεδὸν αἱ ῥάχεις, ὥστερ χειροποιήτως πως, εἶσαι τῷ Μπύκῳ μόνον διύβασιν. Τοιοῦτόντι καὶ παρὰ Ορχεῖ ἡμῖν ὄπται, ἐτέρωδι δὲ οὐδαμοῦ· καὶ ἐστὶ τῷ ὄντι τὸ πρῶγμα τοῖς περιεργότερον τὴν φύσιν δεωροῦσιν, ἀξιοδέατον. Κεῖ Μπύκουλουῖ καὶ Κεῖ Ρεούτουλουῖ τὰ μέρη ρουμουμιστὶ ὀνομάζονται, ὃ ἐστὶ, κλεῖς Μπύκου καὶ κλεῖς Ρεούτου. Μικρὸν περαιτέρω, πορευομένῳ εἰς Κισσινέου ἐν ἀριστερᾷ, τριάκοντα ὀργυιάς περί που, σειρὰ στρομβωδῶν ὀργυιαίων πετρῶν, τρεῖς που ἢ τέσσαρας ὀργυιάς, ἀλλήλων ἀριστάμενων, κατ' εὐθειᾶν κειμένων γραμμῆν. Μικρὸν ἄνωτέρω· ἡπίως γὰρ ἄναντες τὸ μέρος· ἐν τῷ μέσῳ τῆς πετρογραμμῆς ταύτης καὶ ἴγνη μεγάλου λό-

φρου ὀρῶνται· ὀργοί εἰσιν οἱ λίθοι, μέγεθος ἔχοντες ἕκαστοι, ὡς μηδ' ἂν ὀρχὴν κινήσειναι τὸν μικρότατον ὑπὸ ζεύγους ἡμιόνων, ἵνα καὶ ἡμεῖς κατὰ τὸν Πausανίαν εἴπωμεν, κωκλώπειόν τι ἔργον διηγοῦμενον. Πάντως κωκλώπειον τοῦτο τὸ ἔργον, καὶ τεθαμμένῳ τινὶ κιμμερίων βασιλεῖ ὑπὸ τὸν λόφον ἴσως πεποιήται. Μέννηται τούτου καὶ Καντεμίρης. Ἀπὸ δὲ Κισσινέου μέχρι Μπεντέρ, περὶ ὀκτὼ ὥρας Κισσινέου ἀπέχοντος, ὁ τύπος ἀνώμαλος καδῶλου, ἢ ὁδὸς ὀμαλὴ ἐν δεξιᾷ τοῦ ῥυακος Μπύκου, σταδμοὶ τρεῖς, καὶ πλησίον τοῦ δουτέρου, γεωραχίας ὑπέρβασις οὐ μακρὴ· ἔπειτα ὁ δυνύτερος σταδμὸς παρὰ τὸν Μπύκον, ὃν διαβάντι, ἄναντες ἱκανὸν, καὶ ἡ ὁδὸς μετὰ ταῦτα δι' ὠραιότητος ὀριζοντικῆς μικρᾶς πεδιάδος, καὶ κάταντες ἤπιον ἔπειτα μέχρι τῆς μικρᾶς πεδιάδος, ἐν ἣ τὸ Μπενδερ μέγα φρούριον, ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ χεῖλους τοῦ τύρα ἐκτίσται· καὶ περὶ τρεῖς πού ἢ τέσσαρας ὀργυιάς τῆς ἐπιφανείας τοῦ ποταμοῦ ὑπερκείμενον.

Γεωραχίαι δὲ, γυμναὶ ἐκ περιστάσεως, οὐ μὲν δύο ὥρας, οὐ δὲ μίαν ἀφεστηκυῖαι τοῦ φρουρίου, στεφανοῦσι πανταχόθεν τὴν μικρὰν πεδιάδα, ἐκτὸς τοῦ πρὸς ἔω καὶ πέραν τοῦ ποταμοῦ, ἀναπεπταμένου τόπου τυγχάνοντος, ποιοῦσι τὸν τόπον ἀξιοθέατον. Ἀπὸ τοῦ Μπενδερ αὖθις μέχρι Καουσιαν, ὁ τόπος ὑπανώμαλος, καὶ ἡ ὁδὸς ἠπίως ἀνάντης ἐν τῇ προειρημένη ῥάχει ἔπειτα ὁμαλὴ ἐν κεκλιμένοις πεδίοις.

Τὸ Καουσιαν ἐν συγκεκριμένη κοιλίᾳ κεῖται, καὶ ὁ Τύρας πλημμυρῶν, μέχρι τετάρτου ὥρας κάτωθεν αὐτοῦ ἀφικνεῖται. Ἐντεῦθεν ὁ τόπος ὑπανώμαλος μέχρι τῶν παρατυρίων κωμῶν ὑπὸ γεωχθίας πλαγίας κειμένων, καὶ ἡ ὁδὸς ὑπὸ ταύτας, ἐς δεξιὰν τρέπεται, πανταχοῦ εὐέλατος, καίτοι καὶ ἅπαξ ἢ δις ἀναβαίνειν πλαγίως ἢ καταβαίνειν δέον. Ἀφικομένῳ δὲ εἰς τὴν παρὰ Τύραν πρώτην κώμην, ἐντεῦθεν ἡ ὁδὸς, ἐν τῷ κάτω μὲν τῆς πλαγίας γεωχθίας ἐστίν, ὁμαλὴ δὲ, ὥστε καὶ ἀπὸ ρυτῆρος ἐλαύνειν, οἰδεῖς ὁ κίνδυνος. Καθόλου δὲ

ἀπὸ Μπενδερ μέχρις Ακερμὼν τοιαύτη ἡ
ὁδὸς ἐστίν. Ἀφικομένῳ δὲ εἰς τὸν πρῶτον
τῆ ὄψει λόφον, ὃς καὶ τῷ μεγέθει πρῶτός
ἐστι, Τόδορα ὀνομαζόμενον, ἀπὸ κώμης
οὐ πολὺ κάτω αὐτοῦ Τόδορα καὶ αὐτῆς
ὀνομαζομένης, ὁ τόπος ἠνέωγε, ἡ δὲα
ὠραιοτάτη, τὰ περίξ ἀνασπεταμένοι τό-
ποι, ἡ ὄψις ἐπὶ πολὺ διήκει, μάλα τρυφη-
λῶς, καὶ μέχρις Ακερμῶν καὶ ἐπέκεινα,
καίτοι πέντε ὥρων καὶ ἐπέκεινα τοῦ ἀπο-
στήματος ὄντος. Οὐ πολὺ δὲ πρὸς μέσσην
ἡμέραν περὶ ἡμίσειαν ὥραν περίπου ὁ μυ-
χός ἐστι τοῦ κόλπου, ὃν ὁ Πόντος καὶ ὁ Τύ-
ρας ποιοῦσι μγνύμενοι, καὶ ἐπὶ τοῦ λό-
φου ἢ ἐπὶ τὸν λόφον ὄντι, ὁ κόλπος ὅλος
ἀναπέπταται ὑπ' ὄψιν, καὶ τὴν ὠραίαν
δέαν ὠραιοτέραν ἀπεργάζεται. Ἐντεῦθεν
μέχρις Ακερμανίου ὁ τόπος ἀνασπεταμέ-
νος ἐστὶ, πεδία ἐγκεκλιμένα ὀλίγον, ἡ ὁδὸς
ὁμαλή. Κατωτέρω τοῦ λόφου, περὶ ἡμί-
σειαν ὥραν, καὶ πύργος ὄραται, φρούριον
πρότερον τυγχάνων· καὶ κώμη ἔτι, Πα-
λάνκα ὀνομαζομένη, ὡσπερ καὶ ὁ πύργος

καὶ ἀγορὰ ἦν ἐνταῦθα πρότερον, καὶ διαβάσεις εἰς τὰ πέραν τοῦ Τύρα.

Ἀπὸ δὲ Κισσινέου μέχρις Ορχεῖ, ἀνώμαλος ὁ τόπος, καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ Ορχεῖ ἀνοίγεται· ἔπειτα πάλιν ἀνώμαλος μέχρι τῆς Μπέλτζ κωμοπόλεως, ὅπου ὁ τόπος ἀναπεπταμένος. Μετὰ ταῦτα πάλιν ἀνώμαλος καὶ συγκεκλεισμένος γεωλοφίαις καὶ γεωραχίαις· καὶ καθόλου, μέχρι τῶν ὄριων τῆς Πόλσκης ὁ τόπος ἀνώμαλος, ἐκτὸς τινῶν μερῶν, ὅπου ἀναπεπταμένος ἐστίν, ὥσπερ ἐν τῇ ἄκρῃ τοῦ ὑπονομοῦ τοῦ Ες, ὅπου τὸ Τζίχορον ῥύαξ ὀρίζει τοῦτον ἀπὸ τοῦ ὑπονομοῦ τοῦ Χοτίν· ἐνταῦθα γὰρ ἠνέωκται ὁ τόπος· καντεῦθεν πορευομένῳ ἐς τὴν νέαν Σίλιτζαν ἐν ἀριστερᾷ τοῦ Προύτου, πεδῖον ἐστίν ἱκανὸν τὸ μῆκος, καὶ τὸ πλάτος ὀλίγον ἔχον. Ἐν τῷ ὑπονομῷ τοῦ Χοτίν· ἄξιον γὰρ καὶ τοῦτο περιεργείας· οἱ ῥύακες, οὓς ἐπερύσαμεν, διελάνοντες ἀπὸ Τζιχόρου ἐς νέαν Σίλιτζαν, ὥσπερ οἱ ἐν ὄρεινῃ εἰσι, διειδές καὶ ῥέον ἔχοντες τὸ ὕδωρ, καὶ οὐ διὰ δονάκων καὶ

ἐπὶ βορβορώδους ἐδύφους. Τῆς δὲ Γαλι-
τζης, πορευομένῳ τινὶ εἰς Λιὸβ διὰ τῆς ἐς
Μπρὸδ ἀγούσης, καδόλου ἦττον ἀνώμα-
λος ὁ τόπος τῆς Μολδόβης, καὶ τὰ ὑπαν-
τώμενα ἀναπεπταμένα μέρη συχνότερα,
καὶ ἡ ἀνωμαλία ἑτεροία τῆς τῆς Μολδόβης·
ἐνταῦθα μὲν γὰρ ἐκ γεωραγιῶν τὰ πολλὰ ἡ
ἀνωμαλία, ἐκεῖ δὲ ἐκ γεωλοφιῶν, ἢ βουνῶν.
Ἀπὸ δὲ Λιὸβ πορευομένῳ ἐς τὸ Κέντ,
πεδιάς ἀνώματος ὁ τόπος, ἢ ἀναπεπταμένος
ὥστε ἐπὶ πολὺ διήκειν τὴν ὄρασιν, ὅπερ ἐν
ὀριζοντικαῖς πεδιάσιν οὐ συμβαίνει, ἀλλὰ
καθάπερ ἐν μετεώρῳ πελάγει, ὀρέων μὴ
ὄντων πλησίον, αἱ ἀκτῖνες οὐκ ἐπὶ πολὺ τέ-
τανται, ὅπερ ἔντισι μέρεσι τῆς Σιλεζίας
παρετηρήσαμεν, οὐ πόρρω τοῦ Πρεσλάβ,
ὅπερ καὶ αὐτὸ ἐν ὀριζοντικῇ πεδιάδι κεῖ-
ται. Πλησιάζοντι δὲ τῷ Κρακόβ, ὁ τόπος
ἀνωμαλίζεται, καὶ συχνὰ τὰ βουνὰ· πα-
ραγενομένῳ δὲ οὐ μακρὸν τοῦ Κέντ, ἐξο-
μαλίζεται πάλιν ὁ τόπος, καὶ πορευομένῳ
ἀπὸ τοῦ Κέντ εἰς Πρεσλάβ, καδόλου εἰ-
πεῖν, ὁ τόπος ἀναπεπταμένος, ἔστιν οὐ καὶ

πεδιάδες ὀριζοντικάι ὄφραται. Ἀπὸ δὲ τῶν ὀρίων τῆς Σιλεζίας μέχρι Λειψίας, ὁ τόπος ὑπανώμαλος ἐστί· πλησιάζοντι δὲ τῇ Λειψία ἀναπεπταμένος ὁ τόπος. Ἔστι δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ Κέντ μέχρι Βιέννης καδύλου ὁ τόπος ἀνώμαλος, καὶ κεῖθεν μέχρι τῶν ὀρίων τῆς Μπαβιέρας· ἅταρ ἐνταῦθα πεδιάς ὑπαντᾷ πορευομένῳ εἰς Ρεγενσμπούργ· Κάντοῦθεν καδύλου λέγειν, ἀνωμαλίζεται ὁ τόπος καὶ μέχρις Ἀμστερδάμ, καὶ κεῖθεν μέχρι Παρισίου τὰ πολλὰ ἀνώμαλος μάλιον ἢ ἤττον, ἐκτὸς ἐν Βελγίῳ ὅπου οἱ ἀναπεπταμένοι τόποι καὶ τὰ πεδία συχνότερα, καὶ ἀπὸ Παρισίου μέχρι Βιέννης πεδιάδες ἢ τῆς Σιαμπάνιας καὶ ἢ περὶ τὸ Μύνχεν· εἰσὶ διὰ τὸ μέγεθος ἄξιόλογοι, ἀλλὰ καὶ τούτων τὸ μέγεθος τῷ τῶν Μοαγγγορίας καὶ Ρουμουνίας παραβαλλόμενον, μικρὸν πάντως δόξει τῷ παραβάλλοντι. Τὰ ἔῴα τῆς Βασσαραβίας ὑπανώμαλα εἰσι, τὰ δὲ δυτικὰ πεδιάς, ὥσπερ ἑτέρων πυνθανόμενοι ἠκούσαμεν· ἄδενδρός τε πάντη ἢ χῶρα, καίτοι εὐγείος καὶ πείρα οὔσα, καὶ πολ-

ἴην καὶ πύονα φύουσα πύον, καὶ κτηνοβύ-
 τειρα μᾶλλον τῆς Μολδόβης. Ἦσαν ποτὲ
 καὶ δρυμοὶ, καὶ νῦν ἔτι τὰ ἴχνη αὐτῶν
 ὁρῶνται ἐν τισὶ μέρεσι. Ἐρωτῶντες δέ
 ἠκούσαμεν ὅτι καὶ ἀπὸ Μόσχης μέχρι
 Διόβ καὶ μέχρι Καζανίου, γεωλοφίαις καὶ
 γεωραχίαις συχναῖς τὸ ἔδαφος διακόπτεται·
 καὶ ἀπὸ Μόσχης μέχρις Ρουμουνίας αἰεὶ
 κατάβασις. Μήποτε οὖν καὶ πᾶσα ἡ ἐπι-
 φάνεια τοῦ ἡμετέρου πλανήτου, ὡς περ
 γραὸς, ἐσχημάτισται καὶ μεμύρφωται ἑν-
 σὸν πρόσωπον;

Παρατήρησις.

Ἐκ Μπούδιμ καὶ Πέστης πόλεων ἐπι-
 τῶν ὀχθῶν τοῦ Δανουβίου ἀντικειμένων
 ἀλλήλαις, καὶ ἰσοῦψῶν τῷ Δέμπρετζιν καὶ
 Ἐς, καὶ μίαν αἰν ἀνευ τούτου ποιουμένων,
 καὶ μητρόπολις τῆς Ευρώπης φαινομένων,
 διὰ τὴν Δέσιν καὶ τὴν ἀχανῆ καὶ εὐφορον
 πεδιάδα, καὶ τὸν μεσορῥοοῦντα μέγιστον
 τῆς Ευρώπης ποταμὸν, καὶ τὰς ἐξ αὐτοῦ
 πολιτικὰς καὶ στρατιωτικὰς καὶ οἰκιακὰς

ὠφελείας· ἐκ ταύτης τῆς πόλεως, λέγω, ἀπάραντες, καὶ διαβάντες, παρὰ τὸ Σεγεδὶν, τὸν Τισσὸν, εἶδομεν ἐν πρώτοις ἐντὸς τοῦ ποταμοῦ χειροποιήτους λόφους, οἷους ἐν Μολδόβῃ πολλάκις ἐβλέπομεν. Τοιοῦτοι λόφοι εἰσὶν ἴσως καὶ ἐν Μοαγγυορία, ἀλλ' ἡμεῖς διελαύνοντες οὐχ ἐωράκαμεν. Τούτους τοὺς λόφους ὠόμεθα ποτε, ἐπὶ τῷ βλέπειν τὴν νέαν σελήνην τοὺς παλαιούς πεποιηκέναι· ἀναγινώσκουσι δ' ἡμῖν νεωστί τὸν Ἡρόδοτον ἐκ δευτέρου, μεταβαλεῖν δόξαν ἔδει, καὶ ὡς τάφους ἢ μαυσωλεῖα τῶν σκυδῶν βασιλέων ἢ φυλάρχων οἴομεθα, τούτους τοὺς λόφους τοὺς πολλῶν ἄλλων μαυσωλείων, εὐτελεστέρους μὲν καὶ ἀπλουστέρους, ἐκ πολλοῦ δὲ διαρκεστέρους, καὶ σκυδικῆς ματαιότητος, μᾶλλον δὲ ἐσχάτης ἐκ δεισιδαιμονίας βαρβαρότητος ὑπομνήματα· αἱ γὰρ πλείους ἐν κόσμῳ βαρβαρότητες ἐκ δεισιδαιμονίας εἰσέφρησαν· καὶ Καραῖβοι καὶ ἄλλοι λαοὶ, φιλόξενοι ἄλλως ὄντες καὶ φιλάνθρωποι, ὠπτημένους κατεβίβρωσκον τοὺς αἰχμαλώτους

χρηστηρίοις πειδόμενοι. Λόφους δὲ εἶδου-
μεν οὐ πανταχοῦ τῆς Μολδόβης· περὶ γὰρ
τὸ *Ες* οὐδεὶς ὄραται, οὐδὲ μέχρι *Κισσι-*
ρέου· περὶ δὲ ταύτην τὴν πόλιν ἕξ ἢ ἑπτά-
που ὄραται· καὶ πρὸς δυσμὰς τοῦ *Ορχεῖ*
καὶ περὶ *Μπέλτζ* κωμοπόλεων, παρομοίως·
καὶ διαβαίνοντες τὸ *Τζίχωρον* ῥέακα, ἠρι-
δμήσαμεν πάλιν ἕξ που, οὐ πολὺ καὶ τού-
τους ἀλλήλων ἀπέχοντας. Πλείους δὲ πα-
ραμείβοντες τὸν *Τόδορα* μέγαν λόφον εἶ-
δομεν ἐν *Βασαραβία*· ἀπὸ γὰρ τοῦ αὐ-
τοῦ τόπου τρισκαίδεκα ἠριδμήσαμεν. Σπο-
ράδην δὲ σπανίως εἶδομεν λόφους δύο που
ἢ τρεῖς. Ἀπὸ δὲ *Τζιαρναουτζ* μέχρι *Λιὸβ*
ἕνα μόνον ἢ δύο εἶδομεν. Ὁδὲ *Τόδορα*,
ὥσπερ καὶ ὁ πολυδρῦλλητος ἐν δεξιᾷ τοῦ
Προύτου *Μοῖλα* ραμπόια, πάντως μεγά-
λου τινὸς βασιλέως ταφόχωμα δοκεῖ εἶναι·
Ἰδου ἅ καὶ περὶ τῶν λόφων ὁ πατὴρ τῆς
ἱστορίας φησίν.

Ἐπεὶ σφι ἀποδύνη ὁ βασιλεὺς, ὄρυ-
γμα γῆς μέγα ὀρύσσουσι τετράγωνον· ἐτοι-
μον δὲ τοῦτο ποιήσατες, ἀναλαμβάνουσι

τὸν νεκρὸν κατακεκρωμένον τὸ σῶμα,
τὴν δὲ νηδὺν ἀνασχισθεῖσαν καὶ καθαρ-
θεῖσαν, πλέην κυτέρου κεκομμένου, καὶ
δυμήματος, καὶ σελήνου σπέρματος καὶ
ἀνήδου συνεῤῥαμμένην ὀπίσω· καὶ κομί-
ζουσιν ἐς ἄλλο ἔθνος· οἱ δ' ἂν παραδέξων-
ται κομισθέντα τὸν νεκρὸν, ποιεῦσι τά-
περ οἱ Βασιλῆιοι σκύδαι· τοῦ ὠτὸς ὑπο-
τάμνονται, τρίχας περικείρονται, βραχίω-
νας περιτάμνονται, μέτωπον καὶ ῥίνα κα-
ταμύσσονται, διάτε τῆς ἀριστερῆς χερὸς
ὄιστοὺς διαβυνέονται. Ἐντεῦθεν δὲ δια-
κομίζουσι τὸν νέκυν τοῦ Βασιλέως ἐς ἄλλο
ἔθνος τῶν ἄρχουσι· οἱ δὲ σφι ἔπονται εἰς
τοὺς πρότερον ἦλθον. Ἐπεὰν δὲ πάντα
περιέλθωσι, τὸν νέκυν κομίζοντες, καὶ
ἔπειτα, ἐπεὰν θέωσι τὸν νέκυν ἐν τῆσι θή-
κησι ἐπὶ στιβάδος, παραπήξαντας αἰχμὰς
ἐνθεν καὶ ἐνθεν τοῦ νεκροῦ, ξύλα ὑπερτεί-
νουσιν, καὶ ἔπειτα ῥιψὶ καταστεγάζουσιν.
Ἐν δὲ τῇ λοιπῇ εὐρυχωρίῃ τῆς θήκης, τῶν
παλλακέωντε μίαν ὑποπνίζαντες θάπτου-
σι, καὶ τὸν οἶνοχύον καὶ μάγειρον, καὶ

ἵπποκόμον καὶ διηκόνον, καὶ ἀγγελιαφόρων καὶ ἵππους, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀπαρχάς, καὶ φιάλας χρυσέας, ἀργύρω δὲ οὐδὲν οὐδὲ χαλκῷ χρέονται. Ταῦτα δὲ ποιήσαντες, χόουσι πάντες χῶμα μέγα, ἀμιλλώμενοι καὶ προθύμεόμενοι ὡς μέγιστον ποιῆσαι. *Εν*ιαυτοῦ δὲ περιφερομένου, λαβόντες τῶν λοιπῶν δερσιόντων τοὺς ἐπιτηδεωτάτους σκύδας ἐγγενέας· ἀργυρώνητοι δὲ οὐκ εἰσι σφίσι δερσιόντες..... *Ἀλλ'* ἀπάνθρωποι ἄγαν αἱ προίξεις διηγήσασθαι, καὶ παύσωμεν τὸν *Ηρόδοτον* λέγοντα, ἄλλως τε καὶ τοῦ ἐφεξῆς λόγου μηδὲν ἐς τὴν πρόθεσιν συμβάλλοντος.

Ταῦτα μὲν οὖν *Ηρόδοτος* περὶ λόφων ἱστορεῖ, καὶ ἀνεπέγκαι τινὰ τὴν ἀρχὴν τῶν νῦν ὄρωμένων τοῖς τότε χρόνοις καὶ ταῖς τότε περιστάσεσι, λόγου ἔχεται καὶ ὀρθῆς συμπεράνεως. Οὐ πρὸ πολλοῦ τῶν κτηματικῶν τις *Μολδοβάνων* κτίσασθαι βουλόμενος ἐκκλησίαν ἐν τύπῳ, ὅπου λόφος τις τῶν τοιούτων ἐπισεσώρευτο καὶ ἐπικέχωτο, ἐργάτας ἐπὶ τῷ ἀνασκάψαι καὶ ὑφε-

λάγγων μήκεσι διακρινόμενα· λόγος γὰρ πατροπαράδοτός ἐστι παρὰ τοῖς ῥουμούροις, ὅτι οἱ ἐξέχοντες τῷ γένει, μακροτέρας τῶν λοιπῶν ἀνδρώπων τὰς τῶν δακτύλων φάλαγγας ἔχουσιν. Ἦσαν δὲ ἔτι ἐν τῷ ὀρύγματι καὶ πήλινα ἀγγεῖα, οὓς λύχνους ὠνόμαζον. Ἡμεῖς μὲν οὖν βουλοίμεθ' ἂν, ἀψάμενοι τοῦ ἔργου, ἀνασκάψασθαι τινὰ λόφον, καὶ μαθεῖν ἰδόντας αὐτοψεῖ οὕτω καὶ τὰς διαστάσεις, καὶ τοὺς στήμονας καὶ τὰ ὄστα καὶ ὅ,τι ἕτερον εἴη ἐν τῷ ὀρύγματι· ἀλλὰ κινεῖν τὰ πρὸ προλλοῦ ἀκίνητα, καὶ ἀνασκάπτειν τὰ παλαιότερα ἄσκαπτα μένοντα, καὶ ἐς ἔργον οὕτω φέρειν τὰ βεβουλευμένα, οὐ παντὶ καὶ πανταχοῦ γῆς καὶ χρόνου ῥάδιον.

Πρὸ τεσσάρων που ἐνιαυτῶν ἐν τῷ ὑπονομῷ τοῦ Δοροχοοῦ παιδάριμ ὑπὸ παρόμοιον λόφον ἀδύροντα, καὶ τὴν γῆν ἀνακνοῦντα, ὥσπερ εἰώδασιν, εὗρίσκειν ἦξαντο ἀργύρου, καὶ χρυσοῦ ἴσως, κέρματα. Τὰ μὲν οὖν παιδάρια, ὡς παιδάρια, οὐδὲν ἕτερον βαδύτερον ὑπενόησαν· ὁ δὲ

κτηματικὸς τοῦ ἀγροῦ ἰδὼν τῷ νῶ βαδύτε-
ρον, ἀργυρίου τε καὶ χρυσίου θησαυρὸν
ὑπετόπασε, ὥσπερ πῦρ καπνῶ, τοῖς εἰρη-
μένοις κέρμασι, τὸ κατορωρυγμένον πρᾶ-
γμα τεκμαιρόμενος. Ανασκαπτομένου
οὖν τοῦ τόπου βαδύτερον, εὐρέθησαν λέ-
βης ἢ κακκάβη, καὶ κάλπη ἀργυρᾶ, μετὰ
γλυμμάτων καὶ γραμμάτων ἑλληνικῶν, καὶ
στέφανος χρυσοῦς καὶ ὄφρις ἀνδράκινα ἔχων
ὄμματα, ἅπαντα εὖ μάλᾳ καὶ κομψῶς
ἐξεργασμένα. Ἦν δὲ τὸ βάρος, τοῦ μὲν
ἀργύρου, ἑξηκονταλιτραῖον καὶ ἐπέκεινα·
τοῦ δὲ χρυσοῦ, ὑπὲρ τὰς δώδεκα λίτρας,
ὡς αὐτὸς οὗτος ὁ κτηματικὸς διηγεῖτό μοι.
Ἀλλὰ ταῦτα μόνον εὔρηται; ἴσως καὶ ἕτερό
ἄλλα· ἀλλὰ τῶν τοιούτων ἀκριβῆ ἀναγγε-
λίαν περιμένειν, μὰ δίαγε, οὐ ρουνεχῆς,
καὶ ἀνερευνῶντα ἐρωτᾶν περιεργότερον, μὰ
δίαγε, οὐδ' αὐτὸ μεγάλη ρουνέχεια. Ἰταῦ-
τα τὰ εὐρεθέντα προσηνέχθησαν τῷ αὐτο-
κράτορι Ἀλεξάνδρῳ, καὶ ἔστι νῦν ἐν τῇ
Πετροπόλει ἰδεῖν ταῦτα τοῖς φίλοις τῆς
ἀρχαιότητος.

Εν τῷ Ρουμουρικῷ ἀγρῷ, ἀντικρὺ Σιστοβίου παριστρίας πόλεως, ἡγεμονεύοντος τοῦ Ἀλεξάνδρου Μορούζη, κωμῆται τινὲς ἀνασκάπτοντες τάφον τινὰ παλαιὸν· ἦν δέ ποτε ὁ τάφος ὡς ἔοικεν ὑπὸ χειροποίητον λόφον ἢ γῶμα· ἠὺρον χρυσῆν φιάλην. Φωραθέντες δὲ σκάπτοντες, κρύψαι τὸ εὔρημα οὐκ ἠδυνήθησαν· καὶ φανερὸν γενόμενον, ἐκομίσθη τῷ ἡγεμόνι Ἀλεξάνδρῳ, καὶ οὗτος ἔπεμφεν τῷ σουλτάνῳ τῶν τούρκων. Εἰλκεν ἡ χρυσῆ φιάλη σταδμευθεῖσα ἐν τοῖς ἡγεμονείοις, τετρακόσια δράμα τουρκικά, περίπου τὰς τρεῖ λίτρας· σχῆμα δὲ εἶχε κωνοειδὲς, κίτωθεν μὲν κατὰ τὸν πάτον στενωτέρα, ἄνωθεν δὲ κατὰ τὰ χεῖλη πλατυτέρα ὑπάρχουσα. Προσετίθη μοι ὁ ἰδὼν αὐτὴν καὶ ἐν χερσὶ λαβὼν, ὅτι ὑπέτρεμε σαλευομένη· ἴσως ἔνδοσις ἦν τὸ τοιοῦτον ἐκ καθαροῦ παντύπασι χρυσοῦ τυγγάνουσα, καὶ οὐκ ἐλαστικότης, τοῦ χρυσοῦ μαλακὸν σῶμα τυγγάνουτος. Οὐ πρὸ πολλοῦ πάλιν, περὶ τὸ Κισσινέου, οὐ πόρρω, ἀνασκαφέντος τινὸς τόπου, ὅπου

λόφος ἦν πρότερον, εὐρέθησαν πολλά ὀστᾶ ἀνθρώπεια καὶ κρανίον ἵππειον. Οὐκ ἦν ἄρα σκυδικὴ ἢ φιῶλη ἐφ' ᾗ ἔχεν τὸν ταφέντα σκυδίξειν καὶ μετὰ θάνατον, καὶ τὰ ὀστᾶ τὰ ἀνθρώπεια καὶ τὸ κρανίον τὸ ἵππειον οὐκ ἦν ἄρα τῶν ἐπισφαγέντων ἐς τὴν ἐν τοῖς σκυδικοῖς ἡλυσίοις ὑπηρεσίαν τοῦ ζῆν ἐνταῦθα ὑπὲρ γῆς παύσαντος;

Ορυκτὰ Ρουμουνίας.

Ἡ ὄρενὴ τῆς Ρουμουνίας εὐπορεῖ πολλῶν καὶ παντοίων μετάλλων· καὶ χρυσὸς ἤδη καὶ πρὸ τοῦ Ἡροδότου ἐμεταλλεύτο· πολύχρυσοι γὰρ, αὐτὸς φησιν, οἱ ἀγάθυρσοι, καὶ ἀλλαχοῦ, πρὸς ἄρκτον τῆς Ευρώπης πολλῶ τοι πλεῖστος χρυσὸς φαίνεται εἶναι. Ἡ ἄρκτος τοῦ Ἡροδότου τὰ Καρπάδια ἀναμφιβόλως τυγχάνει. Ἦν δὲ ἴσως ἐν τοῖς πάλαι χρόνοις, ὥσπερ καὶ ἐν τῇ Κολομβικῇ, οὐ πάνυ πρόην, ῥάδιον τὸν χρυσὸν ἐπιπόλαιον ἢ ὀλίγω ὑπὸ γῆν ὄντα εὐρίσκειν, καὶ μεταλλευτικῆς οὐκ ὑπείρους οἰητέον τοὺς τότε ἀνθρώπους εἶναι, ὑπὸ